

Memorandwm Esboniadol ar gyfer:

Rheoliadau Gwasanaethau Rheoleiddiedig (Datganiadau Blynyddol) (Cymru) (Diwygio) (Coronafeirws) 2020

Lluniwyd y Memorandwm Esboniadol hwn gan yr Adran Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol ac fe'i gosodir gerbron Cynulliad Cenedlaethol Cymru ar y cyd â'r is-ddeddfwriaeth uchod ac yn unol â Rheol Sefydlog 27.1

Datganiad y Gweinidog

Yn fy marn i, mae'r Memorandwm Esboniadol hwn yn rhoi darlun teg a rhesymol o effaith ddisgwyliedig Rheoliadau Gwasanaethau Rheoleiddiedig (Datganiadau Blynyddol) (Cymru) (Diwygio) (Coronafeirws) 2020.

Rwyf wedi fy modloni bod y manteision yn cyfiawnhau'r costau tebygol.

Julie Morgan

Y Dirprwy Weinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol

5 Mai 2020

Rhan 1 – TROSOLWG

1. Disgrifiad

Diben Rheoliadau Gwasanaethau Rheoleiddiedig (Datganiadau Blynyddol) (Cymru) (Diwygio) (Coronafeirws) 2020 (“y Rheoliadau Diwygio”) yw diwygio’r dyddiad erbyn pryd y mae rhaid i ddarparwyr cofrestredig gofal cymdeithasol gyflwyno datganiadau blynyddol. Mae’r diwygiad hwn yn rhan o ymateb Llywodraeth Cymru i ledaeniad coronafeirws syndrom anadlol aciwt difrifol 2 (SARS-CoV-2) yng Nghymru. Mae’r Rheoliadau Diwygio yn diwygio Rheoliadau Gwasanaethau Rheoleiddiedig (Datganiadau Blynyddol) (Cymru) 2017 (“y Rheoliadau Datganiadau Blynyddol”) a wnaed o dan Ddeddf Rheoleiddio ac Arolygu Gofal Cymdeithasol (Cymru) 2016¹ (“Deddf 2016”), fel y’i diwygiwyd gan Reoliadau Gwasanaethau Rheoleiddiedig (Datganiadau Blynyddol a Chofrestru) (Cymru) (Diwygio) 2019 (“Rheoliadau 2019”).

Mae’r Memorandwm Esboniadol hwn yn ymwneud â Rheoliadau Gwasanaethau Rheoleiddiedig (Datganiadau Blynyddol) (Cymru) (Diwygio) (Coronafeirws) 2020, a ddaw i rym ar 26 Mai 2020.

2. Materion o ddiddordeb arbennig i’r Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a’r Cyfansoddiad

Gan fod angen gwneud y Rheoliadau Diwygio ar fyrder, nid ymgynghorwyd yn ffurfiol ar y cynnig deddfwriaethol. Serch hynny, hysbyswyd rhanddeiliaid allweddol o’r cynnig mewn ymgynghoriad cysylltiedig. Mae manylion ynghylch hyn yn adran 5 isod.

3. Y cefndir deddfwriaethol

Mae’r pwerau sy’n galluogi i’r Rheoliadau Diwygio gael eu gwneud wedi’u cynnwys yn adran 10(4) o Ddeddf 2016. Mae’n caniatáu i ddarpariaeth gael ei gwneud ynghylch y dyddiadau erbyn pryd y mae rhaid cyflwyno datganiadau blynyddol. Mae adran 187(1) yn caniatáu i Weinidogion Cymru arfer y pŵer i wneud rheoliadau o dan Ddeddf 2016 drwy offeryn statudol, ac i wneud rheoliadau o dan Ddeddf 2016 sy’n gwneud darpariaeth wahanol at ddibenion gwahanol, ar gyfer achosion gwahanol ac ar gyfer ardaloedd gwahanol. Mae adran 48 yn ei gwneud yn drosedd i beidio â chyflwyno datganiad blynyddol i Weinidogion Cymru o fewn y terfyn amser a ragnodir gan adran 10(4).

Gosodir y Rheoliadau drafft hyn o dan y weithdrefn negyddol.

4. Diben y deddfwriaeth a’r effaith y bwriedir iddi ei chael

Diben diwygio’r Rheoliadau Datganiadau Blynyddol, o dan adran 10(4) o Ddeddf 2016, yw diwygio’r dyddiad erbyn pryd y mae’n ofynnol i ddarparwyr gwasanaethau

---

¹ <http://www.legislation.gov.uk/anaw/2016/2/contents/enacted/welsh>

rheoleiddiedig gyflwyno datganiad blynyddol i Weinidogion Cymru (yn ymarferol, Arolygiaeth Gofal Cymru, "AGC") ar ôl diwedd pob blwyddyn ariannol y mae'r darparwr wedi'i gofrestru ynddi.

Mae Rhan 1 o Ddeddf 2016 yn gosod gofynion ar ddarparwyr y gwasanaethau gofal cymdeithasol a reoleiddir gan y Ddeddf. Maent yn cynnwys gofyniad yn adran 10(1) i gyflwyno datganiad blynyddol i Weinidogion Cymru. Mae'r Rheoliadau Datganiadau Blynyddol yn darparu manylion pellach am y datganiadau blynyddol. Maent hefyd yn cynnwys darpariaeth a wneir o dan adran 10(4) ynghylch y dyddiadau erbyn pryd y mae rhaid cyflwyno'r datganiadau.

Yr effaith y bwriedir i'r Rheoliadau Diwygio ei chael yw diwygio rheoliadau 9A a 10 o'r Rheoliadau Datganiadau Blynyddol er mwyn ei gwneud yn ofynnol i ddarparwyr pob math o wasanaethau rheoleiddiedig gyflwyno datganiadau blynyddol sy'n ymwneud â'r blynyddoedd ariannol 2018-19, 2019-20 a 2020-21 heb fod yn hwyrach na 26 Mai 2021. Yn flaenorol, bwriad y polisi oedd y dylai darparwyr gwasanaethau sydd wedi'u cofrestru i ddarparu gwasanaeth cartref gofal, gwasanaeth llety diogel, gwasanaeth canolfan breswyl i deuluoedd neu wasanaeth cymorth cartref gyflwyno eu datganiadau blynyddol ar gyfer 2019-20 heb fod yn hwyrach na 56 o ddiwrnodau ar ôl diwedd blwyddyn ariannol 2019-20, hynny yw 26 Mai 2020. Diwygir y darpariaethau y ceisiodd Rheoliadau 2019 roi'r bwriad hwn ar waith yn unol â hwy gan y Rheoliadau Diwygio er mwyn cyflawni'r effaith y bwriedir ei chael a ddisgrifir uchod.

Mae dau fwriad i'r diwygiad hwn. Y bwriad cyntaf yw rhyddhau darparwyr o'u dyletswydd i gyflwyno datganiad blynyddol yn ystod y cyfnod pandemig hwn drwy ohirio'r gofyniad tan 56 o ddiwrnodau ar ôl diwedd blwyddyn ariannol 2020-21. Yr ail fwriad yw atal darparwyr rhag cyflawni trosedd o dan adran 48 o Ddeddf 2016 os nad ydynt yn cyflwyno datganiadau ar gyfer 2019-20 erbyn 26 Mai 2020.

At hynny, mae'r Rheoliadau Diwygio yn darparu ar gyfer gweithredu'r trefniadau datganiadau blynyddol yn y dyfodol drwy bennu bod rhaid i ddatganiadau blynyddol sy'n ymwneud â blynyddoedd ariannol ar ôl 2020-21 gael eu cyflwyno i Weinidogion Cymru o fewn 56 o ddiwrnodau i ddiwedd y flwyddyn ariannol y mae'r datganiad yn ymwneud â hi.

5. Ymgynghori

Cyfeiriwyd at y cynnig hwn mewn ymgynghoriad byr gyda rhanddeiliaid allweddol ar gynigion deddfwriaethol cysylltiedig a gynhaliwyd rhwng 3 a 17 Ebrill 2020. Gofynnwyd i'r canlynol rannu eu safbwyntiau:

- Aelodau o'r Grŵp Cynllunio ac Ymateb Gofal Cymdeithasol ar gyfer COVID-19, gan gynnwys cynrychiolwyr o'r sefydliadau canlynol:
  - llywodraeth leol (Cymdeithas Llywodraeth Leol Cymru a Chymdeithas Cyfarwyddwyr Gwasanaethau Cymdeithasol Cymru)
  - darparwyr gofal cymdeithasol (Fforwm Gofal Cymru)
  - y sector gwirfoddol (Cyngor Gweithredu Gwirfoddol Cymru, y Groes Goch Brydeinig)

- darparwyr tai (Cartrefi Cymunedol Cymru a Cymorth Cymru)
- Gofal Cymdeithasol Cymru
- Arolygiaeth Gofal Cymru

- Y Comisiynydd Pobl Hŷn
- Dirprwy Brif Weithredwr Arolygiaeth Gofal Iechyd Cymru
- Cyfarwyddwyr Gwasanaethau Cymdeithasol yng Nghymru
- Prif Weithredwyr Byrddau Iechyd Lleol

Roedd y rhanddeiliaid hynny a ddewisodd wneud sylw yn gefnogol i'r bwriad i ohirio'r terfyn amser ar gyfer cyflwyno datganiadau blynyddol.

6. Asesiad Effaith Rheoleiddiol

O ystyried bod angen gwneud y newidiadau hyn ar fyrder, ni fu'n bosibl llunio Asesiad Effaith Rheoleiddiol nac Asesiad o Effaith ar Fusnes yn yr amser a oedd ar gael. Fodd bynnag, mae anghenion busnesau yn y sector gofal cymdeithasol, a'r pwysau sydd arnynt, ar hyn o bryd wedi llywio'r gwaith o lunio'r Rheoliadau hyn. Mae natur y newidiadau a gyflwynwyd yn golygu y byddant yn niwtral o ran cost ar gyfer darparwyr ac yn lleihau'r pwysau sydd arnynt yn ystod y cyfnod pandemig hwn.

Profion effaith penodol

Y Gymraeg

Nid oes goblygiadau o ran effaith gadarnhaol na negyddol ar y Gymraeg.

Hawliau Plant

Ni nodwyd gwrthdaro â Chonfensiwn y Cenhedloedd Unedig ar Hawliau'r Plentyn ac nid oes effaith negyddol ar blant na phobl ifanc.

Preifatrwydd

Nid oes goblygiadau o ran effaith ar faterion preifatrwydd.

Asesiad Effaith Cyfiawnder

Cyflwynwyd y Rheoliadau hyn er mwyn atal darparwr rhag troseddu'n anfwriadol drwy beidio â chwblhau datganiad blynyddol o fewn yr amserlen benodedig.

Asesu'r Gystadleuaeth

Prawf hidlo'r gystadleuaeth	
Cwestiwn	Ateb cadarnhaol neu negyddol

C1: Yn y farchnad/marchnadoedd y mae'r rheoliad newydd yn effeithio arni/arnynt, a oes gan unrhyw gwmni fwy na 10% o gyfran y farchnad?	Nac oes
C2: Yn y farchnad/marchnadoedd y mae'r rheoliad newydd yn effeithio arni/arnynt, a oes gan unrhyw gwmni fwy nag 20% o gyfran y farchnad?	Nac oes
C3: Yn y farchnad/marchnadoedd y mae'r rheoliad newydd yn effeithio arni/arnynt, a oes gan y tri chwmni mwyaf gyda'i gilydd o leiaf 50% o gyfran y farchnad?	Nac oes
C4: A fyddai costau'r rheoliad yn effeithio ar gynaliadwyedd rhai cwmnïau yn fwy nag eraill?	Na fyddai
C5: A yw'r rheoliad yn debygol o effeithio ar strwythur y farchnad, gan newid nifer neu faint busnesau/sefydliad?	Nac ydyw
C6: A fyddai'r rheoliad yn arwain at gostau sefydlu uwch ar gyfer cyflenwyr newydd neu ddarpar gyflenwyr nad oes rhaid i gyflenwyr cyfredol eu talu?	Na fyddai
C7: A fyddai'r rheoliad yn arwain at gostau parhaus uwch ar gyfer cyflenwyr newydd neu ddarpar gyflenwyr nad oes rhaid i gyflenwyr cyfredol eu talu?	Na fyddai
C8: A yw'r sector yn gweld newidiadau technolegol cyflym?	Nac ydyw
C9: A fyddai'r rheoliad yn cyfyngu ar allu cyflenwyr i ddewis pris, ansawdd, ystod neu leoliad eu cynhyrchion?	Na fyddai

Mae'r prawf hidlo yn dangos nad yw'n debygol y bydd y rheoliad yn cael unrhyw effaith niweidiol ar gystadleuaeth. O ganlyniad, ni chynhaliwyd asesiad manwl.